

Arkivsak-dok. 26/02056-1
Saksbehandler Tor Magnus Knutsen

Saksgang	Møtedato	
Utvalg for levekår	21.10.2026	26/26

Saksframlegg

Høringsuttalelse – Endringer i opplæringen for 1. og 2. trinn

Kommunedirektørens innstilling:

1. Utvalg for levekår vedtar vedlagte utkast til høringssvar på Utdanningsdirektoratets høring om organisering, læreplaner og fag- og timefordeling for 1. og 2. trinn.
2. Høringsuttalelse sendes inn som høringssvar for Farsund kommune innen høringsfristen 16.11.26.

Vedlegg

Uttalelse - Høring om endringer i organisering av skoledagen for 1. og 2. trinn - ver. 14.10.

Saken kort fortalt

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring et forslag til endringer i opplæringen for 1. og 2. trinn. Bakgrunnen er ønsket om å gi de yngste barna i skolen en bedre tilpasset skoledag med økt vekt på lek, utforskning og helhetlig læring. Høringen ber om innspill til fire hovedområder; organisering i bredere fagområder, introduksjon av formål/mål for begynneropplæringen framfor rene kompetansemål, fastsettelse av eget minstetimetall for 1.–2. trinn, samt om det bør stilles krav til konkret tidsbruk på ulike deler av innholdet. Farsund kommune gir i dette saksframlegget sin uttalelse til høringen.

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet jobber med å evaluere og tilpasse opplæringen for de yngste elevene i grunnskolen (1. og 2. trinn). Evalueringer har vist at overgangen fra barnehage til skole kan oppleves brå, og at skoledagen i dag er sterkt fagoppdelt og preget av kompetansemål som er utformet for vurdering av individuelt utbytte. Dagens fag- og timefordeling regulerer samlet timetall for 1.– 4. trinn, uten å angi et spesifikt minstetimetall for 1. og 2. trinn isolert. Dersom 1. og 2. trinn skal ha en annen organisering enn de øvrige trinnene, er det behov for å vurdere endringer i regelverket og læreplanverket.

Høringen søker innspill til hvordan skolehverdagen kan tilpasses bedre til 6- og 7-åringenes modenhet og forutsetninger.

Hovedområdene i høringen gjelder:

- Om opplæringen bør organiseres i bredere fagområder (eller en kombinasjon av fag og fagområder).
- Om det bør innføres egne mål for begynneropplæringen som støtter det pedagogiske/didaktiske arbeidet, framfor utelukkende vurderingsrettede kompetansemål.
- Om det er behov for å endre reguleringen av fag- og timefordelingen ved å fastsette minstetimetall og rammer for tidsbruk for 1.–2. trinn.
- Om det bør angis tydeligere hvor mye opplæringstid som skal settes av til enkelte deler av innholdet på 1. og 2. trinn.

Vurdering

1. Organisering av innholdet i bredere fagområder

Kommunedirektøren vurderer det som positivt å organisere opplæringen på 1. og 2. trinn i bredere fagområder. Dagens skolestruktur kan ofte oppleves som oppstykket for 6-åringer som kommer direkte fra barnehagen, hvor hverdagen er preget av temaer, helhet og lek. Det skal også tas med at man i Farsundskolen allerede har tatt inn deler av den foreslåtte endringen i skoledagen for de minste, blant annet gjennom mer fokus på lek og fysisk aktiv læring. Ved å samle opplæringen i bredere fagområder eller tverrfaglige rammer oppnås flere viktige fordeler:

- **Sterkere prioritering:** Det gir bedre rom for å prioritere det viktigste faginnholdet og nøkkelkompetansene.
- **Helhetlig skoledag:** Dagen blir mindre oppdelt i korte økter, noe som gir mer sammenheng og ro til fordypning og lekbasert læring.
- **Bedre overgang fra barnehagen:** Det bygger bro over overgangen fra barnehagens rammeplan til skolens læreplaner ved å føre videre en tematisk og lekende tilnærming til læring.

2. Mål som gir retning for begynneropplæringen

Mange kompetansemål i dagens læreplaner fokuserer på hva den enkelte elev skal beherske og vurderes etter. For de yngste elevene er utviklingen svært ulik og knyttet til modning og sosial læring.

Kommunedirektøren støtter at det innføres mål som uttrykker *retning og prosess* for begynneropplæringen fremfor rene vurderingsmål. Slike mål vil gi lærere og pedagoger større faglig og didaktisk støtte til å vektlegge:

- Utforskning, lek og estetiske læringsprosesser.
- Sosial kompetanse, trivsel og trygghet.
- Tilpasset og fleksibel opplæring tilpasset barns ulike modningsgrad.

3. Fag- og timefordeling og minstetimetall

Dagens fag- og timefordeling gir ikke faste statlige minstetimetall per enkelttrinn, men rammekrav over flere trinn (1.–4. trinn). Dersom 1. og 2. trinn skal organiseres annerledes enn 3. og 4. trinn, bør rammeverket tilpasses tilsvarende.

Kommunedirektøren mener derfor at:

- Det er hensiktsmessig å feste et eget minstetimetall for 1.–2. trinn for å sikre forutsigbarhet, likeverdig tilbud og tilstrekkelige ressurser.

4. Tidsbruk og lokal handlingsfrihet

Når det gjelder spørsmålet om det bør angis spesifikt hvor mye opplæringstid som skal settes av til enkelte deler av innholdet på 1. og 2. trinn, stiller Farsund kommune seg mer avventende og usikker.

- Kommunedirektøren mener det er viktig at nasjonale myndigheter ikke detaljstyrer tidsbruken for mye. Det kan være positivt at det gis tydeligere føringer på tidsbruk for sentrale innholdselementer (f.eks. lek, begynneropplæring i lesing/skriving/regning, og fysisk aktivitet), slik at skolehverdagen får den nødvendige balansen mellom strukturert læring og friere utforskning. Ut over dette bør det være tilstrekkelig å ha et overordnet minstetimetall for 1. og 2. trinn, og deretter overlate til skolen og de profesjonelle fagmiljøene å utøve lokalt skjønn ut fra elevenes behov, klassens sammensetning og pedagogiske vurderinger.

Økonomiske konsekvenser

Høringssvaret i seg selv har ingen direkte økonomiske konsekvenser for Farsund kommune. Eventuelle fremtidige endringer i læreplaner og fag- og timefordeling fra statens side vil måtte vurderes økonomisk når endelige forskrifter og rammer foreligger.

Konsekvenser for barn og unge

Forslagene i høringen vil ha positive konsekvenser for kommunens yngste innbyggere. En organisering med bredere fagområder, kombinert med retningsgivende mål for begynneropplæringen, legger til rette for en mykere og tryggere overgang fra barnehage til skole. Det åpner for en skolehverdag mer tilpasset barnas modenhetsnivå med mer rom for lek, fysisk utfoldelse og opplevelse av mestring.

Konsekvenser for klima og miljø

Saken har ingen direkte konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Nasjonale og lokale føringer som ivaretar 6- og 7-åringers trivsel, lekelyst og mestringsopplevelse i skolen vil ha en forebyggende og positiv effekt på barnas psykiske og sosiale helse. En god start på skoleløpet legger grunnlaget for langvarig læringsglede, tilhørighet og god folkehelse over tid.

Konklusjon

Kommunedirektøren støtter hovedretningen i Utdanningsdirektoratets høring for å skape en bedre og mer tilpasset skolehverdag for 1. og 2. trinn, men understreker behovet for å bevare det lokale pedagogiske skjønnnet knyttet til tidsbruk på enkeltdeler av innholdet.

Kommunedirektøren anbefaler at forslaget til vedtak blir stemt fram.